

Önkormányzatiság szemináriumsorozat 2026-2027

Az önkormányzatiság eszmetörténeti hagyománya és aktualitása

Hörcher Ferenc

A modern politikai filozófiát azokhoz a szerzőkhöz kötjük, akik a centralizált állam teoretikusai voltak: Macchiavellihez, Bodinhez és Hobbes-hoz. Részben az ő hatékony közreműködésüknek köszönhető, hogy a Francia Forradalom után kialakuló modern politikai ideológiák is az állam szintjén értelmezték a politikát.

Pedig a centralizált, bürokratikus állam Max Weber által bemutatott létrejötté csak háttérbe szorította, de nem szüntette meg a helyi politikát. Az emberi települések és loikális együttélési formák mind igénylik a politikai élet biztosította előnyöket – e nélkül az anarchia és az önbíráskodás venné át a főszerepet, s a legegyszerűbb közös javak sem jönnének létre, vagy maradnának működőképesek.

Az előadás abból az evidenciából indul ki, hogy ha a helyi ügyek intézése is szükségessé teszi a politikát, akkor ennek a politikának is érdemes utána járni elméletileg is. Ezért van szükséges egy helyi önkormányzati fordulatra a politikai gondolkodásban, a globalizáció korszakában. Az előadás során három eszmetörténeti jelentőségű szerző vonatkozó gondolatain keresztül mutatjuk be az önkormányzatiság hagyomány által

feltételezett természetét. Althusius, Just Möser és Tocqueville révén elevenítjük fel a helyi politikával kapcsolatos európai politikai filozófiai elképzeléseket. Az előadás amellet sorol fel érveket, hogy a mind magasabb szintű központosítás korában is fontos elméletileg is artikulálni az igazságos és helyes önkormányzati politizálás elméleti érveit, amelyek jó része már Arisztotelész politikai gondolkodásában megjelent. A lokális politikai filozófiai megalapozása nélkül ugyanis a magasabb szintek megfelelő legitimitása sem biztosítható.